

Kmečka trgovina

Črna trgovina v Nemčiji

Po vesteh »Neue Zürcher Zeitung« je narodno-socialistični program vojne dobe vzel za geslo podpiranje samostojne trgovine in obrti. Zaradi oboreževalne industrije je potrošna moč prebivalstva narasla, zmanjšala pa se je oskrba prebivalstva z življenjskimi potrebščinami. Mnoge samostojne trgovine so postale nesposobne za nadaljnji obstoj. Narodni socialisti so prečistili trgovske podjetja in zaprli samo v Berlinu več kot 10.000 trgovin. Po izbruhu vojne so pa radi pomanjkanja blaga postale še mnoge preostale trgovine nerentabilne in so jih lastniki zaprli. Dodelitve blaga so se omejele, promet je padel. Ker se predmeti dajejo v manjši meri v prodajo, se vedno bolj širi prodaja iz druge roke, ali meštarstvo. Potom meštarjev se išče posebno pohištvo, postelje in posteljnina, predvsem pa rabljeno tekstilno blago. Tudi fotografski in radio aparati se trgujejo skoraj izključno potom meštarjev. Tako tvori nezakonita trgovina posebno poglavje, kar je posledica od oblasti določene proizvodnje in potrošnje, ko nekatero blago v času pomanjkanja popolnoma izgine s trga. Radi ustvarjanja zaloga živih in življenjskih potrebščin od strani države se je že v zadnjih letih na trgih občutilo pomanjkanje blaga, dovoz je pa bil dovoljen izključno iz potreb države. Vsi ukrepi, ki so bili izdani, da bi se preprečil dvig cen in skrivanje blaga, so bili v praksi brez učinka. Blago je zginilo s trga in se je po višjih cenah zopet pojavilo na tako zvanem »črnem trgu«. Kdor je hotel dobiti blago, ga je moral plačati po višji ceni. Polcija je take kupčije sicer strogo kaznovala, toda črna trgovina (meštarji) je postala tako splošna, da so postale vse policijske odredbe — kljub ogromnemu državnemu aparatu — brez učinka. Uvedba kart je povzročila nov val nakupovanja. Ljudje so kupovali sploh vse, ne glede na to, ali bodo predmet potrebovali ali ne. Ko se je n. pr. slišalo, da se bo rum zasegel za vojsko, je ta tekočina v par dneh izginila iz trgovin, da je ni bilo mogoče več dobiti. Ker je po izbruhu vojne v črni trgovini postala večja varnost, so se tudi cene v črni trgovini dvignile. Danes stane pol kilograma kave (funt) že 15 do 20 RM, to je okrog 280 din, ženske nogavice 10 RM (140 din), gos 30 mark (400 din) in še več. Prav tako so silno narasle cene za milo — ki ga silno primanjkuje — jajca in razne druge predmete.

Primerjava cen živine in mesa

Že parkrat smo v »Kmečki trgovini« pisali, kakšno razmerje vlada med cenami živine in mesa. Meso kot zelo važno hranivo sicer še ni tako drago, toda cena, ki se dajejo kmetu za živino, so sramotno nizke. Kakšna je dejanska razlika, nam najbolj zgovorno povedo številke. Za 1 kg žive teže dobi kmet danes še vedno le 2-4 din. Vzemimo telico ali vola s približno 450 kg žive teže. Mesar plača zanj 3 din kg žive teže, v zakotnih krajih pa še manj, saj se krave tu in tam še vedno plačujejo tudi po 1.75 din kg žive teže, meso krav pa se prodaja prav tako kot meso telic ali lepih volov. Torej 450 x 3 = 1350 din in ta znesek plača dejansko mesar za živinčje. Poglejmo, koliko bo izkupil za živinčje, kupljeno po gornjem računu. Koša bo tehtala okrog 45 kg, ki jo bo brez skrbi prodal po 12 din kg, na splošno se pa danes goveje kože prodajajo že po višji ceni. 45 x 12 = 540 din. Lepega mesa bo dobil vsaj 280 kilogramov, katerega bo v najslabšem primeru prodal 1 kg po 10 din, navadno pa po 12 din. Za meso bo torej brez nadaljnje dobič dobič 2800 din, 540 din je dobil za kožo, vampe in druge odpadke pa mesarji tudi dobro prodajo gostilničarjem. V celoti in v najslabšem primeru bo torej mesar skupil za živinčje s 450 kg žive teže in za katero je dal 1350 din — 3240 din. Čistega dobička ima torej samo pri enem repu skoraj 2000 din, ali če računamo njegovo delo in davke, še vedno okrog 150%. Če bi torej mesarji živino plačevali še enkrat dražje kot jo sicer, bi še vedno pri vseh odbitkih imeli okrog 70% čistega dobička, pa bi se meso radi tega prav nič ne podražilo. Tako se pa kmet v letošnji stiski, ko mu primanjkuje krme, izrablja na račun drugih, ki delajo s tako velikim dobičkom. Ali je umestno, da se en stan na račun drugih obogati, dočim bo kmet še bolj ububožal?!

Gospodarske vesti iz laškega okraja

Slinavka in parkijevka, katera je letos in lani v našem okraju povzročila precej škode, je sedaj

ponehala, tako da je kupčija z živino svobodna v vsem okraju. Okrajno načelstvo je izdalo proglas, v katerem vabi kmetovalce, da naj sodelujejo pri delu, da se bolezen zopet ne pojavi. Predvsem je treba zabraniti, da se po naših cestah ne bo gonila živina iz okuženih krajev. — Cene so tudi v našem okraju novembra precej poskočile. Pri goveji živini se je cena zvišala za 1-2 din. Boljši voli dosežejo ceno 6,50 din. Zelo draga sta postala tudi fižol in krompir. Vzrok zvišanja cen tema dvema predmetoma je iskati predvsem v letošnji slabi letini. Nekateri nimajo krompirja niti za seme. To se dogaja posebno v težkih ilovnatih zemljah. Zato bi bilo potrebno ukreniti s pomočjo občin, banovine in kmetijskih organizacij, da se že sedaj nakupi krompir za seme iz drugih krajev, predvsem z Gorenjske, kjer se krompirja več prideluje. Lahko se sicer zgodi, da bo krompirja za seme sploh zmanjkalo. Cena krompirju je že sedaj 1.50 din 1 kg.

Drobne gospodarske vesti

Zavod za pospeševanje znanje trgovine plačuje izvoznikom prašičev v Nemčiji za svinje 11.30-11.80 din kg žive teže.

Država sv. očetov, Vatikan, bo kupila v naši državi 50 vagonov moke, katero bo takoj plačala. 35 milijonov kilogramov tobaka je letos pridelala Turčija.

Zanimanje za naše blago v tujini narašča. Posebno se zanimata za naše blago Anglija in Francija, s katerima smo v trgovskih pogajanjih. Najbolj so iskana živila, ki se kupujejo tudi iz tega razloga, da bi jih ne dobila Nemčija.

Naše trgovinsko ministrstvo hoče kar najbolje organizirati zbiranje starega železa. V ta namen je bila pred kratkim konferenca zastopnikov kovinskih in industrijskih podjetij pod predsedstvom pomočnika trgovinskega ministra dr. Save Obradoviča.

Nizozemci in Belgijci so začeli pošiljati svoje blago preko nevtralnih italijanskih pristanišč. Blago gre po kopnem v italijanska pristanišča po cenejši in varnejši poti kot pa po morju.

Cene živine po sejmih

Vol. Slov. Konjice 5-6 din, Dravograd 5 do 5.50 din, Gornji grad 5 din, Planina pri Sevnici prvovrstni 7.25 din, drugovrstni 6.25 din, Laško 6.25 din, Ljubljana 5.50-6.50 din, Kranj 5.75 do 6.25 din, Krško 5-6 din, Višnja gora 5.50 do 6.50 din kg žive teže.

Krave. Slov. Konjice 4.50 din, Dravograd 4 din, Gornji grad 5 din, Planina pri Sevnici 5.50 din, Laško 4 din, Ljubljana 4 din, Kranj 5.50 din, Krško 4-5 din, Višnja gora 4 din kg žive teže.

Telice. Slov. Konjice 5 din, Dravograd 4.50 do 5 din, Gornji grad 5 din, Planina pri Sevnici 6, Laško 5.75 din, Ljubljana 5.50-6 din, Kranj 5.75 do 6.25 din, Krško 4.50-6 din, slabše vrste 3 do 4 din, Višnja gora 3.50-4.50 din kg žive teže.

Teleta. Slov. Konjice 5-6 din, Dravograd 5.50 do 7 din, Gornji grad 4-5.50 din, Laško 5-7 din, Ljubljana 6-7 din, Kranj 7.50-8.50 din, Krško 4-6 din, Višnja gora 5-6.50 din kg žive teže.

Svinje

Plemenske. Ptuj 6-12 tednov stari prasci 50 do 125 din komad, 1 kg žive teže 6.25-6.75 din. Pršutarji (pröleki). Maribor 10 din, Ptuj 7 do

Žepne svetilke

izdeluje edino domača tvornica

IVAN PASPA I SINOVI

Zagreb, Koturaška 69

7.85 din, Dravograd 8 din, Laško 3 din, Ljubljana 8-9 din, Kranj 9-10.50 din, Višnja gora 8 do 9 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Maribor 8 din, Ptuj 8-8.75 din, Slov. Konjice 12 din, Dravograd 10, Gornji grad 12 din, Laško 10 din, Krško 9-14 din, Ljubljana 10 din, Kranj 12.25 din, Višnja gora 9-10 din kg žive teže.

Tržne cene

Kože. Svinjske: Maribor 8 din, Slov. Konjice 7-8 din, Dravograd 8 din, Laško 7 din, Krško 8 din, Ljubljana 8 din, Kranj 9.50 din kg. — Goveje: Maribor 10 din, Dravograd 12 din, Ljubljana 12 din, Kranj 14-15 din kg. — Telečje: Maribor 16 din, Dravograd 12 din, Kranj 15 din kilogram.

Krma. Seno: Maribor sladko 100-110 din, kislo 80 din, Dravograd 70 din, Laško 80-90 din, Ljubljana 110 din, Zagreb 120-130 din, Kranj 125 din stot. — Detelja: Zagreb 150-155 din stot. — Slama: Maribor 50-55 din, Slov. Konjice 30 din, Ljubljana 30 din, Kranj 75 din stot. — Otava: Zagreb 140-150 din stot.

Drva. Maribor 105 din, Slov. Konjice 95 din, Gornji grad 55 din, Laško 65-70 din, Krško 50 do 75 din, Ljubljana 125 din, Kranj 100-110 din, Višnja gora (bukova) 50-60 din kub. meter.

Krompir. Maribor 1.50-2 din (merica 9.50 do 10 din), Slov. Konjice 1 din, Dravograd 1.50 din, Laško 1.50-2 din, Ljubljana 1.75 din, Kranj 1.50 din kg.

Fižol. Maribor 5-6 din, Slov. Konjice 6 din, Dravograd 7 din, Laško 8 din, Ljubljana 8 din, Kranj 6 din kg.

Mleko in mlečni izdelki. Mleko: Maribor 2 do 2.50 din, Slov. Konjice 1.75 din, Ljubljana 2.25 do 2.50 din, Kranj 2-2.50 din liter. — Surovo maslo 30-32 din, čajno 36-40 din, domači sir 10 din kg, liter smetane 10-12.50 din.

Jajca. Maribor 1.50 din, Slov. Konjice 1.25 din, Dravograd 1.25 din, Laško 1.50-1.75 din, Ljubljana 1.50 din, Kranj 1.50 din komad.

Perutnina. Kokoš 20-30 din, piščanec 10-30, gos 40 din, puran 40-70 din, raca 15-18 din komad.

Sadje. Jabolka 3-6 din, hruške 4-6 din, cel cel orehi 7-8 din, luščeni 24-26 din kg.

Zelenjava. Glava zelja in ohrovt do 3 din, kisto zelje 4 din kg, kista repa 2 din kg, hren 8 do 9 din kg, glavata solata in endivija 0.50 do 2 din komad, redkev 1 din kg, zelenjad v kupčkih 1 din.

Sejmi

18. decembra živinski in kramarski: Dol. Lendava — 19. decembra svinjski: Ormož; za govedo in konje: Ptuj; tržni dan: Dolnja Lendava; živinski in kramarski: Ljutomer, Teharje, Brežice — 20. decembra svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje — 21. decembra tržni dan: Turnišče; živinski in kramarski: Dolnja Lendava, Laško — 23. decembra svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje.

Razgovori z našimi naročniki

Sprejem v službo na pošti kot pismonoša. M. Š. Zanima Vas, pod kakimi pogoji bi mogli biti sprejeti v službo na pošti kot pismonoša. — Zavedno prošnjo bi morali nasloviti na ministra za pošto in telegraf. Dokumentov zaenkrat ni treba predložiti, marveč le navedite, da jih boste predložili, čim boste k temu pozvani. Pogoji so splošni, ki se zahtevajo za sprejem v državno službo, in sicer: da ste dovršili 18 let starosti; da ste telesno in duševno zdravi; da ste dobrega vedenja; da imate, ako ste mladoleten, odobritev roditeljev ali varuha; da znate popolnoma službeni jezik; da ste dovršili — ako prosite za službo pismonoše-služitelja — vsaj dva razreda ljudske šole, ako pa prosite za službo pismonoše-zvančnika, vsaj dva razreda meščanske šole; da niste starejši nego 60 let; da ste po dovršenem 21. letu starosti odslužili obvezni rok v stalnem kadru, razen če ste po odredbah zakona o ustroju vojske in mornarice kot edini hranitelj nesposobnih

zadrugetev ali kot stalno ali začasno nesposoben oproščen službe v stalnem kadru, odnosno, če ste zavezani vojnici, da dokažete, da ste jo plačali; da niste pod skrbstvom ali v konkurzu ali da ni nad Vami podaljšana očetovska oblast; da niste bili s sodno razsodbo obsojeni na izgubo častnih pravic, kar je ovira ves čas, dokler ta izguba traja.

Služba državnega telefonista. J. K. Vaš brat je odslužil pri kadru 18 mesečni rok ter bil deset mesecev šef telefonske centrale 60 linij. Vprašate, ali bi lahko dobil službo državnega telefonista in pod kakimi pogoji. — Služba pod navedenim nazivom ne obstoja, pač pa V. brat lahko zaprosi za službo strokovnega inženirja pri ministru za pošto in telegraf pod pogoji, o katerih smo pisali v odgovoru pod šifro M. Š. — Drugo Vaše vprašanje spada v medicinsko stroko. Vedeti bi trebalo, odkod navedena nevednost izvira. Nekateri pravijo, da nobeno sredstvo ne

pomaga, drugi pa, da se eventualno da odpraviti, odnosno popraviti s popolno zdržnostjo skozi daljšo dobo, z okrepljenim in utrditvijo živcev in volje, ter zdravili. Za slednje se obrnite na zdravnik.

Zahteva na povračilo stroškov po 16 letih. Z. R. V. Vaš sin je leta 1922 pri fantovskem pretepu poškodoval nekega drugega fanta, ki je leto pozneje radi jetike umrl. Pred tem se je vršil v stvari proces in je bil Vaš sin obsojen na povračilo stroškov. Sedaj, po 16 letih, je Vašemu sinu pripadla neka dedščina po teti, za kar je zvedel oče pokojnika ter zahteva plačilo omenjenih stroškov. Pravite, da je že zarubil sinu pripadlo dedščino. — Ako je res očetu pokojnika bila dovoljena že izvršba zoper Vašega sina, tedaj mora ta oče že posedovati izvršilni naslov, ki je pravo-močen. Ako še ne bi bil, bi sin zoper izvršilno dovolilo lahko vložil rekurz. V ostalem je stvar sledeča: Terjatev iz sodbe ali sodnega sklepa za-stara šele v 30 letih. Ako se po smrti omenjenega fanta ni vršila nikaka zapuščinska razprava, tedaj oče pokojnika ni upravičen, kaj zahtevati od Vašega sina kot pokojnikovega dolžnika, preden ne prijavi v zapuščino kot aktivum pokojnikovo terjatev in mu sodišče te zapuščine, odnosno terjatve ne prisodi. V primeru, da se je sicer vršila zapuščinska razprava, pa se med aktivni ni izrečno navedla tudi pokojnikova terjatev zoper Vašega sina, je oče — ako mu je bila vsa zapuščina prisojena, upravičen terjati od sina tudi pokojni-kovo terjatev, čeprav ni bila navedena. Oče mora, ako Vaš sin ne bi zlepega plačal, najprej zoper sina vložiti tožbo in doseči sodbo, potem šele bi smel zoper sina predlagati izvršbo ter mu zarubiti dedščino. Kot vidite, pa nima smisla, da bi se sin upiral plačilu.

Zadnji sin začasnno nesposoben — bi rad dosegel skrajšan rok. J. K. Vaš najstarejši brat je bil za vojaško službo nesposoben, drugi je odslužil poln 18 mesečni rok, tretji je pred kratkim nastopil vojaško službo — določen mu je prav tako poln rok, Vi pa ste doslej pred dvema letoma odslužili tri mesece, nato pa bili kot začasno nesposoben odpušteni, ste pa sedaj zopet sposobni. Radi bi dosegli, da se Vam prizna pravica do skrajšanega roka, zlasti, ker je doma na posestvu ostala le mati sama. — Pravica do skrajšanega roka Vam vsekakor pritiče, ako bo tretji brat odslužil poln rok. Zato napravite prošnjo na poveljnika pristojnega vojnega okrožja, da se Vas ne kliče prej na odslužitev ostalega roka,

dokler tretji brat ne dosluži svojih 18 mesecev, potem pa, da se Vam prizna pravica do skrajšanega roka. — Ako bi bili vsi Vaši bratje že pet let temeljem notarskega zapisa odpravljeni od doma, bi lahko bili Vi oproščeni nadaljnje vojaške službe kot hranilec, ako ne plačujete od posestva več kot 120 din letno neposrednih davkov.

Skrajšan rok sina-edinca. F. S. Vaš edini sin služi pri vojakih in mu je odrejen rok 18 mesecev. Vprašate, ali ima pravico do skrajšanega roka, zlasti ker je nezakonski sin Vaše žene že služil poln rok 18 mesecev. — Nezakonski sin Vaše žene ne prihaja v poštev, ker živi — kakor pišete — od svojega rojstva naprej stalno pri svojih starih starših. Pač pa ima Vaš sin kot prvenec pravico do skrajšanega roka ne glede na Vašo starost, ako nima prvenec mlajšega brata, ne zadruga (rodbina) drugega moškega člana z najmanj polnimi sedemnajstimi leti starosti. (Vi ne štejete.) Potem takem napravite Vi ali pa Vaš sin (potom svoje komande) zadevno prošnjo na pristojno vojno okrožje. Kolkovati jo je z 10 din, priložiti pa nekolkovano družinsko polo, katero dobite pri župnem uradu.

Prevedba od planinske pešadije k avtokomandi. S. P. Služili ste kadrovski rok pri planinski pešadiji. Pozneje, ko ste rok že odslužili, ste napravili šoferski izpit ter imate že več let šoferske prakse in ste tudi ključavničar. Vprašate, ali bi bilo mogoče, da bi Vam vojni razpored spremenili tako, da bi Vas za slučaj mobilizacije dodelili v avtokomando. — Menimo, da se Vam bo stvar posrečila, ker rabi vojaštvo šoferje tudi za tanke. Napraviti morate zadevno prošnjo na poveljstvo pristojnega vojaškega okrožja.

Podpora staršem za padlimi sinovi. R. M. Čitali ste, da dobijo očetje in matere podporo za padlimi sinovi v svetovni vojni; stari ste že 80 let, podpore zelo potrebni, dobili pa še niste ničesar. — Za navedeno podporo je treba prositi in napraviti, ako doslej tega še niste storili, prijavo pri pristojnem okrožnem sodišču. Takih prijav je seveda veliko in se ne morejo vse hitro rešiti. Zaposlite, naj se Vaša reši pred drugimi, ker ste že 80 let stari.

Sprejem v zrakoplovno delavnico. C. M. Vprašate, kje se nahajajo državne in zasebne delavnice zrakoplovov in ali sprejemajo mizarje in lesostrugarje. — Z izdelavo zrakoplovov se pečajo: tovarna »Ikarus« v Zemunu, tovarna »Zmaj« v Zemunu, Živko Rogožarski, fabrika

aeroplana A. D. Beograd, tovarna Vlačković i Comp. v Beogradu. Da-li je v kateri izmed teh tovarn prosto kako mesto za mizarja ali lesostrugarja, nam ni znano; vprašajte neposredno navedene tovarne.

Oče noče izročiti posestva sinu vzlic prejšnji objubi. L. F. Nek posestnik ima sina-edinca. Ta sin je nameraval iti v glasbeno šolo ali pa za čevljarja, pa ga je oče pregovoril, da je ostal doma, in sicer z objubo, da bo doblj posestvo. Z ozirom na to objubo je sin ostal doma, pridno delal, oče pa je začel piti in zapravljati ter delati dolgove. Zato je sin sedaj prosil očeta, naj bi mu izročil posestvo, oče pa posestva noče izročiti, odnosno se izgovarja s tem, da bi ga sinu izročil le, ako pripelje prav bogato nevesto. Vprašate, ali more sin očeta tožiti. — Gornja objuba ni iztožljiva, ker se oče ni zavezal izročiti sinu posestvo v določenem roku, in se lahko razlaga objuba tudi tako, da bo pač sin dobil posestvo po smrti očeta. Radi tega bi bila tožba na izročitev posestva brezuspešna. Zaenkrat sin tudi ne more zahtevati primerne odmene za opravičena dela na domačem posestvu. Le v primeru, ako bi oče umrl ter s svojo imovino tako razpolagal, da ne bi sin dobil posestva, odnosno zakonitega dednega deleža, bi sin lahko prijavil v zapuščino svojo terjatev na primerno plačilo njegovega dela. Ako oče res pljančuje in zapravlja v pretiran meri, naj sin ali pa občina predlaga preklic očeta radi pljančevanja in zapravljivosti.

Uvoz poljedelskega stroja iz Nemčije. S. F. Imate sorodnika, ki je sezonski delavec v Nemčiji ter bi tam rad kupil parni samohodni stroj, že rabljen. Vprašate, pod kakšnimi pogoji bi ga zamogel uvoziti v Jugoslavijo in koliko bi mogli plačati carine, odnosno ali bi bilo mogoče uvoziti ga brez carine. — Uvoz navedenega stroja, čeprav bi služil v poljoprivredne svrhe (za pogon poljedelskih strojev), ni oproščen plačila carine. Carina znaša 14 zlatih dinarjev za vsakih 100 kilogramov teže uvoženega stroja. Za 14 zlatih dinarjev je treba plačati 182 papirnatih. Za uvoz je potrebno uverjenje o poreklu robe ter razen tega potrdilo naše trgovske zbornice, da se taki stroji v naši državi ne izdelujejo. Razen tega je treba plačati davka v izmeri 8% od vrednosti stroja in carine. Za uvoz novega stroja pa se zamore dobiti olajšavo, in sicer v tej smeri, da se plača le 2 zlata dinarja za vsakih 100 kg teže. Poudarjamo, da velja ta olajšava le za uvoz novih strojev, ne pa za uvoz že rabljenih strojev.

Našim malčkom

SIROTA IN NESREČNA MATI

(Konec)

Naslednji dan je bila nedelja. Mirko je pislo nesel gospe.

Okrog hiše je bilo vse tiho. Mirko ni vedel, kaj naj stori. Naposled se je ustavil pri oknu in previdno pogledal v sobo. Zagledal je nenavaden prizor. Na mizi sta goreli dve sveči. Na steni za mizo je visela velika slika, ki je predstavljala fantka. Pred mizo je bil klečalnik. Na njem je klečala gospa in molila. Nenadoma se je dvignila in šla iz sobe. Prinesla je dve veliki vazi, polni lepega cvetja. Položila ju je na mizo. Nato se je slučajno obrnila proti oknu in je opazila fantka.

Mirko je dvignil roko in pokazal pismo, nakar se je gospa približala oknu.

»Kaj pa želiš?« je vprašala z žalostnim glasom.

»Pismo sem vam prinesel.«

»Odkod?«

»Od učencev ljudske šole.«

»A, tako! Odgovor na moje pismo. Pri-di noter! Ti gotovo nisi uničeval cvetja mojega Milana in kradel njegovih jabolk. Z obraza ti berem, da si pridn otrok.«

Mirko je stopil v hišo.

»Gospa, oprostite mojim tovarišem!« je začel po pozdravu. »Oni ne vedo, da ste imeli sina, za katerim žalujete in da je sadje in cvetje samo zanj.«

»Kako ti veš, da je vse zanj?« se je za-žudila gospa.

»Vse sem takoj razumel, ko sem vas vi-del klečati in moliti. Slišal sem tudi glas moje pokojne matere, ki mi je govorila: Ljubi otrok, kakor ta mati moli za svoje-ga sina, tako molim jaz zate tu v nebesih. — Mati mi je tudi rekla, da vaš Milan želi, da bi vi svojim tovarišem odpustili.«

Gospa je za hip nagrbnila čelo. Potem pa se je nasmehnila, privila Mirka k sebi in rekla:

»Naj bo vsem odpuščeno, ljubi otrok... Toda pridni v sobo, da mi boš povedal svojo

zgodbo! Zdi se mi, da se s teboj vrača v moj dom moj Milan, po katerem tako hrepenim.«

Mirko je sedel in začel pripovedovati:

»Očeta nisem poznal. Mati mi je pove-dala, da je umrl po hudi bolezni. Mama me je zelo ljubila. Često je jokala in močila moje lase s svojimi solzami. Kašljala je, se sušila in bledela. Nekega večera mi je re-kla: »Ljubi otrok, zapustiti te bom mora-la. Bodi korajžen in ne boj se! Tudi po smrti bom čula nad teboj. Bog sirot ne zapusti!« Kmalu nato je umrla. Dobri lju-dje so jo pokopali. Jaz sem vsak dan šel na njen grob in sem ga krasil s cvetjem. Molil sem in jokal. Nekega dne je prišla teta in me vzela s seboj. Sedaj sem pri njej.«

Ko je končal, ga je gospa objela in mu rekla:

»Našla sem svojo srečo, svojega Mila-na! Od danes naprej boš ti moj sin, jaz pa bom tvoja mati. Ali hočeš, Mirko?«

»Hočem, mama!« je veselo odvrnil Mirko. — Vsa srečna sta hitela k teti.

»Teta, našel sem mater!« je zaklical fantek.

»Jaz pa sem našla sina!« je dodala gospa. Nato je povedala, kako ju je previdnost božja privedla skupaj.

»Živita srečno! Bog vaju blagoslovi!« je zaključila teta in oba objela.

Tako je ljubi Bog po svoji previdnosti poplačal Mirkovo pridnost in poštenost.

pomaga, drugi pa, da se eventualno da odpraviti, odnosno popraviti s popolno zdržnostjo skozi daljšo dobo, z okrepitevijo in utrditvijo živcev in volje, ter zdravili. Za slednje se obrnite na zdravnik.

Zahteva na povračilo stroškov po 16 letih. Z. R. V. Vaš sin je leta 1922 pri fantovskem pretepu poškodoval nekega drugega fanta, ki je leto pozneje radi jetike umrl. Pred tem se je vršil v stvari proces in je bil Vaš sin obsojen na povračilo stroškov. Sedaj, po 16 letih, je Vašemu sinu pripadla neka dedščina po teti, za kar je zvedel oče pokojnika ter zahteva plačilo omenjenih stroškov. Pravite, da je že zarubil sinu pripadlo dedščino. — Ako je res očetu pokojnika bila dovoljena že izvršba zoper Vašega sina, tedaj mora ta oče že posedovati izvršilni naslov, ki je pravo-močen. Ako še ne bi bil, bi sin zoper izvršilno dovolilo lahko vložil rekurz. V ostalem je stvar sledeča: Terjatev iz sodbe ali sodnega sklepa za-stara šele v 30 letih. Ako se po smrti omenjenega fanta ni vršila nikaka zapuščinska razprava, tedaj oče pokojnika ni upravičen, kaj zahtevati od Vašega sina kot pokojnikovega dolžnika, preden ne prijavi v zapuščino kot aktivum pokojnikovo terjatev in mu sodišče te zapuščine, odnosno terjatve ne prisodi. V primeru, da se je sicer vršila zapuščinska razprava, pa se med aktivni ni izrečno navedla tudi pokojnikova terjatev zoper Vašega sina, je oče — ako mu je bila vsa zapuščina prisojena, upravičen terjati od sina tudi pokojnikovo terjatev, čeprav ni bila navedena. Oče mora, ako Vaš sin ne bi zlepega plačal, najprej zoper sina vložiti tožbo in doseči sodbo, potem šele bi smel zoper sina predlagati izvršbo ter mu zarubiti dedščino. Kot vidite, pa nima smisla, da bi se sin upiral plačilu.

Zadnji sin začasno nesposoben — bi rad dosegel skrajšan rok. J. K. Vaš najstarejši brat je bil za vojaško službo nesposoben, drugi je odslužil poln 18 mesečni rok, tretji je pred kratkim nastopil vojaško službo — določen mu je prav tako poln rok, Vi pa ste doslej pred dvema letoma odslužili tri mesece, nato pa bili kot začasno nesposoben odpušteni, ste pa sedaj zopet sposobni. Radi bi dosegli, da se Vam prizna pravica do skrajšanega roka, zlasti, ker je doma na posestvu ostala le mati sama. — Pravica do skrajšanega roka Vam vsekakor pritiče, ako bo tretji brat odslužil poln rok. Zato napravite prošnjo na poveljnika pristojnega vojnega okrožja, da se Vas ne kliče prej na odslužitev ostalega roka,

dokler tretji brat ne dosluži svojih 18 mesecev, potem pa, da se Vam prizna pravica do skrajšanega roka. — Ako bi bili vsi Vaši bratje že pet let temeljem notarskega zapisa odpravljeni od doma, bi lahko bili Vi oproščeni nadaljnje vojaške službe kot hranilec, ako ne plačujete od posestva več kot 120 din letno neposrednih davkov.

Skrajšan rok sina-edinca. F. S. Vaš edini sin služi pri vojakih in mu je odrejen rok 18 mesecev. Vprašate, ali ima pravico do skrajšanega roka, zlasti ker je nezakonski sin Vaše žene že služil poln rok 18 mesecev. — Nezakonski sin Vaše žene ne prihaja v poštev, ker živi — kakor pišete — od svojega rojstva naprej stalno pri svojih starih starših. Pač pa ima Vaš sin kot prvenec pravico do skrajšanega roka ne glede na Vašo starost, ako nima prvenec mlajšega brata, ne zadruga (rodbina) drugega moškega člana z najmanj polnimi sedemnajstimi leti starosti. (Vi ne štejete.) Potem takem napravite Vi ali pa Vaš sin (potom svoje komande) zadevno prošnjo na pristojno vojno okrožje. Kolkovati jo je z 10 din, priložiti pa nekolkovano družinsko polo, katero dobite pri župnem uradu.

Prevedba od planinske pešadije k avtokomandi. S. P. Služili ste kadrovski rok pri planinski pešadiji. Pozneje, ko ste rok že odslužili, ste napravili šoferski izpit ter imate že več let šoferske prakse in ste tudi ključavničar. Vprašate, ali bi bilo mogoče, da bi Vam vojni razpored spremenili tako, da bi Vas za slučaj mobilizacije dodelili v avtokomando. — Menimo, da se Vam bo stvar posrečila, ker rabi vojaštvo šoferje tudi za tanke. Napraviti morate zadevno prošnjo na poveljstvo pristojnega vojaškega okrožja.

Podpora staršem za padlimi sinovi. R. M. Čitali ste, da dobijo očetje in matere podporo za padlimi sinovi v svetovni vojni; stari ste že 80 let, podpore zelo potrebni, dobili pa še niste ničesar. — Za navedeno podporo je treba prositi in napraviti, ako doslej tega še niste storili, prijavo pri pristojnem okrožnem sodišču. Takih prijav je seveda veliko in se ne morejo vse hitro rešiti. Zaposlite, naj se Vaša reši pred drugimi, ker ste že 80 let stari.

Sprejem v zrakoplovno delavnico. C. M. Vprašate, kje se nahajajo državne in zasebne delavnice zrakoplovov in ali sprejemajo mizarje in lesostrugarje. — Z izdelavo zrakoplovov se pečajo: tovarna »Ikarus« v Zemunu, tovarna »Zmaj« v Zemunu, Živko Rogožarski, fabrika

aeroplana A. D. Beograd, tovarna Vlačković i Comp. v Beogradu. Da-li je v kateri izmed teh tovarn prosto kako mesto za mizarja ali lesostrugarja, nam ni znano; vprašajte neposredno navedene tovarne.

Oče noče izročiti posestva sinu vzlic prejšnji objubi. L. F. Nek posestnik ima sina-edinca. Ta sin je nameraval iti v glasbeno šolo ali pa za čevljarja, pa ga je oče pregovoril, da je ostal doma, in sicer z objubo, da bo doblj posestvo. Z ozirom na to objubo je sin ostal doma, pridno delal, oče pa je začel piti in zapravljati ter delati dolgove. Zato je sin sedaj prosil očeta, naj bi mu izročil posestvo, oče pa posestva noče izročiti, odnosno se izgovarja s tem, da bi ga sinu izročil le, ako pripelje prav bogato nevesto. Vprašate, ali more sin očeta tožiti. — Gornja objuba ni iztožljiva, ker se oče ni zavezal izročiti sinu posestvo v določenem roku, in se lahko razlaga objuba tudi tako, da bo pač sin dobil posestvo po smrti očeta. Radi tega bi bila tožba na izročitev posestva brezuspešna. Zaenkrat sin tudi ne more zahtevati primerne odmene za opravičena dela na domačem posestvu. Le v primeru, ako bi oče umrl ter s svojo imovino tako razpolagal, da ne bi sin dobil posestva, odnosno zakonitega dednega deleža, bi sin lahko prijavil v zapuščino svojo terjatev na primerno plačilo njegovega dela. Ako oče res pljančuje in zapravlja v pretiran meri, naj sin ali pa občina predlaga preklic očeta radi pljančevanja in zapravljivosti.

Uvoz poljedelskega stroja iz Nemčije. S. F. Imate sorodnika, ki je sezonski delavec v Nemčiji ter bi tam rad kupil parni samohodni stroj, že rabljen. Vprašate, pod kakšnimi pogoji bi ga zamogel uvoziti v Jugoslavijo in koliko bi mogli plačati carine, odnosno ali bi bilo mogoče uvoziti ga brez carine. — Uvoz navedenega stroja, čeprav bi služil v poljoprivredne svrhe (za pogon poljedelskih strojev), ni oproščen plačila carine. Carina znaša 14 zlatih dinarjev za vsakih 100 kilogramov teže uvoženega stroja. Za 14 zlatih dinarjev je treba plačati 182 papirnatih. Za uvoz je potrebno uverjenje o poreklu robe ter razen tega potrdilo naše trgovske zbornice, da se taki stroji v naši državi ne izdelujejo. Razen tega je treba plačati davka v izmeri 8% od vrednosti stroja in carine. Za uvoz novega stroja pa se zamore dobiti olajšavo, in sicer v tej smeri, da se plača le 2 zlata dinarja za vsakih 100 kg teže. Poudarjamo, da velja ta olajšava le za uvoz novih strojev, ne pa za uvoz že rabljenih strojev.

Našim malčkom

SIROTA IN NESREČNA MATI

(Konec)

Naslednji dan je bila nedelja. Mirko je pislo nesel gospe.

Okrog hiše je bilo vse tiho. Mirko ni vedel, kaj naj stori. Naposled se je ustavil pri oknu in previdno pogledal v sobo. Zagledal je nenavaden prizor. Na mizi sta goreli dve sveči. Na steni za mizo je visela velika slika, ki je predstavljala fantka. Pred mizo je bil klečalnik. Na njem je klečala gospa in molila. Nenadoma se je dvignila in šla iz sobe. Prinesla je dve veliki vazi, polni lepega cvetja. Položila ju je na mizo. Nato se je slučajno obrnila proti oknu in je opazila fantka.

Mirko je dvignil roko in pokazal pismo, nakar se je gospa približala oknu.

»Kaj pa želiš?« je vprašala z žalostnim glasom.

»Pismo sem vam prinesel.«

»Odkod?«

»Od učencev ljudske šole.«

»A, tako! Odgovor na moje pismo. Pri-di noter! Ti gotovo nisi uničeval cvetja mojega Milana in kradel njegovih jabolk. Z obraza ti berem, da si priden otrok.«

Mirko je stopil v hišo.

»Gospa, oprostite mojim tovarišem!« je začel po pozdravu. »Oni ne vedo, da ste imeli sina, za katerim žalujete in da je sadje in cvetje samo zanj.«

»Kako ti veš, da je vse zanj?« se je za-žudila gospa.

»Vse sem takoj razumel, ko sem vas vi-del klečati in moliti. Slišal sem tudi glas moje pokojne matere, ki mi je govorila: Ljubi otrok, kakor ta mati moli za svoje-ga sina, tako molim jaz zate tu v nebesih. — Mati mi je tudi rekla, da vaš Milan želi, da bi vi svojim tovarišem odpustili.«

Gospa je za hip nagrbnila čelo. Potem pa se je nasmehnila, privila Mirka k sebi in rekla:

»Naj bo vsem odpuščeno, ljubi otrok... Toda pridi v sobo, da mi boš povedal svojo

zgodbo! Zdi se mi, da se s teboj vrača v moj dom moj Milan, po katerem tako hrepenim.«

Mirko je sedel in začel pripovedovati:

»Očeta nisem poznal. Mati mi je pove-dala, da je umrl po hudi bolezni. Mama me je zelo ljubila. Često je jokala in močila moje lase s svojimi solzami. Kašljala je, se sušila in bledela. Nekega večera mi je re-kla: »Ljubi otrok, zapustiti te bom mora-la. Bodi korajžen in ne boj se! Tudi po smrti bom čula nad teboj. Bog sirot ne zapusti!« Kmalu nato je umrla. Dobri lju-dje so jo pokopali. Jaz sem vsak dan šel na njen grob in sem ga krasil s cvetjem. Molil sem in jokal. Nekega dne je prišla teta in me vzela s seboj. Sedaj sem pri njej.«

Ko je končal, ga je gospa objela in mu rekla:

»Našla sem svojo srečo, svojega Mila-na! Od danes naprej boš ti moj sin, jaz pa bom tvoja mati. Ali hočeš, Mirko?«

»Hočem, mama!« je veselo odvrnil Mirko. — Vsa srečna sta hitela k teti.

»Teta, našel sem mater!« je zaklical fantek.

»Jaz pa sem našla sina!« je dodala gospa. Nato je povedala, kako ju je previdnost božja privedla skupaj.

»Živita srečno! Bog vaju blagoslovi!« je zaključila teta in oba objela.

Tako je ljubi Bog po svoji previdnosti poplačal Mirkovo pridnost in poštenost.